

Poglavlje 7

Διοδώρου Σικελιώτου

Βιβλιοθήκης ιστορικῆς ΙΕ, 6, 1–2

O tekstu

U petnaestoj knjizi *Knjižnice* (Βιβλιοθήκη ιστορικῆ), čiji odlomak čitamo u ovome poglavlju, Diodor Sicilski pripovijeda događaje koji su se zbili između 386. i 361. pr. Kr. Jedan od njih crtica je iz života sicilskoga tiranina Dionizija I. (432. – 367. pr. Kr.), vladara koji je Sirakuzu učinio najmoćnijim polisom Velike Grčke. U više navrata ratovao je s Kartazanima, koji su držali zapadni dio otoka. Poput drugih tirana grčkoga svijeta i Dionizije I. rado se družio s učenim ljudima i umjetnicima; štoviše, i sam je pisao pjesme koje su se izvodile na javnim manifestacijama. Prema nekim izvorima, umro je netom pošto je na lenejama osvojio nagradu za tragediju Ἔκτορος λύτρα (*Otkup Hektorova tijela*). Kao tiranin, Dionizije I. primjer je okrutnoga i hirovitoga vladara. Kao književnika, antički su ga kritičari smatrali neopisivo lošim.

Odabrani odlomak pokazuje obje strane Dionizijeve ličnosti. Jedan od pjesnika koji se našao u Dionizijevu krugu bio je i vrlo popularan autor ditiramba Filoksen s Kitere (Φιλόξενος ὁ Κυθήριος, oko 435. – 380. pr. Kr.). Za razliku od većine književnika, Filoksen je na gozbi gdje su se recitirale Dionizijeve pjesme otvoreno rekao da nisu dobre. Naviknut na laskanje i ne htijući priznati manjak literarnoga dara, Dionizije se razljutio i odlučio kazniti Filoksena.

Pročitajte naglas grčki tekst.

Diod. Sic. Bibliotheca historica 15.6.1–2

κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος ἀπο-
λελυμένος τῶν πρὸς Καρχηδονίους πολέμων πολλὴν εἰρήνην καὶ
σχολὴν εἶχεν. διὸ καὶ ποιήματα γράφειν ὑπεστήσατο μετὰ πολ-
λῆς σπουδῆς, καὶ τοὺς ἐν τούτοις δόξαν ἔχοντας μετεπέμπετο καὶ
προτιμῶν αὐτοὺς συνδιέτριβε καὶ τῶν ποιημάτων ἐπιστάτας καὶ
διορθωτὰς εἶχεν. ὑπὸ δὲ τούτων διὰ τὰς εὐεργεσίας τοῖς πρὸς χά-
ριν λόγοις μετεωριζόμενος ἐκαυχᾶτο πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ποι-
ήμασιν ἢ τοῖς ἐν πολέμῳ κατωρθωμένοις.

τῶν δὲ συνόντων αὐτῷ ποιητῶν Φιλόξενος ὁ διθυραμβοποιός,
μέγιστον ἔχων ἀξίωμα κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἰδίου ποιήμα-
τος, κατὰ τὸ συμπόσιον ἀναγνωσθέντων τῶν τοῦ τυράννου ποι-
ημάτων μοχθηρῶν ὄντων ἐπηρεωτήθη περὶ τῶν ποιημάτων τίνα
κρίσιν ἔχει. ἀποκρινάμενου δ' αὐτοῦ παρρησιωδέστερον, ὁ μὲν
τύραννος προσκόψας τοῖς ῥηθεῖσι, καὶ καταμεμψάμενος ὅτι διὰ
φθόνον ἐβλασφήμησε, προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις παραχρῆμα ἀπά-
γειν εἰς τὰς λατομίας.

Analiza i komentar

κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν

Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος

ἀπολελυμένος

τῶν πρὸς Καρχηδονίους πολέμων

πολλὴν εἰρήνην καὶ σχολὴν εἶχεν.

ἀπολελυμένος rekcija: τινος; § 272, § 238, § 498

εἶχεν § 231, § 236

εἰρήνην καὶ σχολὴν εἶχεν „uživao je u miru i dokolici”

διὸ καὶ ποιήματα γράφειν
 ὑπεστήσατο
 μετὰ πολλῆς σπουδῆς,
 καὶ τοὺς ἐν τούτοις δόξαν ἔχοντας
 μετεπέμπετο
 καὶ προτιμῶν αὐτοὺς
 συνδιέτριβε
 καὶ τῶν ποιημάτων ἐπιστάτας καὶ διορθωτὰς
 εἶχεν.

γράφειν § 231

ὑπεστήσατο § 267, § 238, § 311, § 305; u mediopasivnome značenju „podozreti, započeti” otvara mjesto dopuni u infinitivu: ὑπεστήσατο γράφειν ποιήματα

τοὺς ἔχοντας § 231, § 498, § 499.2

μετεπέμπετο rekcija tina; § 231, § 238

προτιμῶν § 243, § 498

συνδιέτριβε § 231, § 238

εἶχεν § 231, § 236

ὑπὸ δὲ τούτων

διὰ τὰς εὐεργεσίας

τοῖς πρὸς χάριν λόγοις μετεωριζόμενος

ἐκαυχᾶτο

πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ποιήμασιν

ἢ τοῖς ἐν πολέμῳ κατωρθωμένοις.

μετεωριζόμενος § 231

ἐκαυχᾶτο § 243, § 234

τοῖς κατωρθωμένοις § 243, § 235

τῶν δὲ συνόντων αὐτῷ ποιητῶν
 Φιλόξενος ὁ διθυραμβοποιός,
 μέγιστον ἔχων ἀξίωμα
 κατὰ τὴν κατασκευὴν
 τοῦ ἰδίου ποιήματος,
 κατὰ τὸ συμπόσιον
 ἀναγνωσθέντων τῶν τοῦ τυράννου ποιημάτων
 μοχθηρῶν ὄντων
 ἐπηρωτήθη
 περὶ τῶν ποιημάτων
 τίνα κρίσιν ἔχει.

τῶν συνόντων rekcija τινι; § 315

τῶν δὲ συνόντων... ποιητῶν dijelni genitiv

ἔχων § 231

ἀναγνωσθέντων § 296, § 238, § 324.12, § 498

ἀναγνωσθέντων τῶν τοῦ τυράννου ποιημάτων genitiv apsolutni, § 504

ὄντων § 315

μοχθηρῶν ὄντων proširenje prethodnoga genitiva apsolutnoga u značenju odnosne rečenice (sc. „pjesme koje su bile loše”): (τῶν τοῦ τυράννου ποιημάτων) μοχθηρῶν ὄντων

ἐπηρωτήθη § 296, § 243, § 238, § 545

ἔχει § 231

ἀποκριναμένου δ' αὐτοῦ παρρησιωδέστερον,
 ὁ μὲν τύραννος
 προσκόψας τοῖς ῥηθῆϊσι,
 καὶ καταμεψάμενος
 ὅτι διὰ φθόνον ἐβλασφήμησε,

προσέταξε
τοῖς ὑπηρέταις
παραχρῆμα
ἀπάγειν εἰς τὰς λατομίας.

ἀποκριναμένου δ' αὐτοῦ genitiv apsolutni, § 504

προσκόψας § 267, § 238, § 301.B (s. 116)

τοῖς ῥηθνεῖσι § 327.7, § 498, § 499.2

καταμεμφάμενος § 267, § 269

ἐβλασφήμησε § 267, § 234, § 301.B (s. 116)

ὅτι... ἐβλασφήμησε zavisna izrična rečenica: „da...”; (ὁ μὲν τύραννος) κατα-
μεμφάμενος (αὐτόν) ὅτι (αὐτός) διὰ φθόνον ἐβλασφήμησε

προσέταξε § 267, § 269, § 238, § 301.B (s. 116)

ἀπάγειν § 231; neizrečen objekt, sc. αὐτόν